EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 16.4.2021
COM(2021) 187 final

2018/0191 (COD)

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE,

mis on esitatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõike 6 alusel

ning milles käsitletakse

nõukogu seisukohta järgmise õigusakti vastuvõtmise kohta: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm „Erasmus+“ ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1288/2013

(EMPs kohaldatav tekst)

2018/0191 (COD)

KOMISJONI TEATIS
EUROOPA PARLAMENDILE,

mis on esitatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõike 6 alusel

ning milles käsitletakse

nõukogu seisukohta järgmise õigusakti vastuvõtmise kohta: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm „Erasmus+“ ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1288/2013

(EMPs kohaldatav tekst)

1. TAUSTTEAVE

Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku (dokument COM(2018) 367 final – 2018/0191 COD) edastamise kuupäev	30. mai 2018
Regioonide Komitee arvamuse kuupäev	6. veebruar 2019
Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuse kuupäev	19. oktoober 2018
Euroopa Parlamendis esimese lugemise seisukoha vastuvõtmise kuupäev	28. märts 2019
Nõukogus üldise lähenemisviisi suhtes saavutatud kokkuleppe kuupäev	26. november 2018
Kolmepoolsete läbirääkimiste kuupäevad	7. oktoober 2019 19. november 2019 9. detsember 2019 7. detsember 2020 11. detsember 2020
Alaliste esindajate komitees kompromisskokkuleppe kinnitamise kuupäev	18. detsember 2020
Euroopa Parlamendi kultuuri- ja hariduskomisjonis kompromisskokkuleppe üle hääletamise kuupäev	11. jaanuar 2021
Alaliste esindajate komitees nõukogu seisukoha vastuvõtmise kuupäev (I/A-punkt)	31. märts 2021
Nõukogus esimese lugemise seisukoha vastuvõtmise kuupäev	13. aprill 2021

2. KOMISJONI ETTEPANEKU EESMÄRK

Programm „Erasmus+“ kuulub 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku rahastamisvahendite hulka ning selle eesmärk on investeerida inimestesse, sotsiaalsesse sidususse ja väärtustesse. Komisjon kavandas kogueelarveks 30 miljardit eurot.

Programmi „Erasmus+“ üldeesmärk on toetada elukestva õppe kaudu hariduse, koolituse, noorte ja spordi valdkonnas osalevate inimeste haridus- ja kutsealast ning isiklikku arengut Euroopas ja ka kaugemal ning aidata seega edendada kestlikku majanduskasvu, kvaliteetsete töökohtade loomist ja sotsiaalset sidusust, arendada innovatsiooni ning tugevdada Euroopa identiteeti ja kodanikuaktiivsust. Programm rajaneb kolmel põhimeetmel: 1) õpiränne, 2) organisatsioonide ja asutuste vaheline koostöö ning 3) toetused poliitika väljatöötamiseks ja koostööks. Programmi integreeritud laad, mis väljendub selles, et kaetud on formaalõpe ning mitteformaalne ja informaalne õppimine, tagab õppimisvõimalused kõigis eluetappides.

Varasema programmi vahehindamise tulemusi ja sidusrühmade arvamusi arvesse võttes on uue programmiga „Erasmus+“ säilitatud stabiilsus, kuid samas on programmi täiustatud ning see sisaldab uusi meetmeid, mis kajastavad ELi uue poliitilise tegevuskava mitmekesisemaid eesmärke. Oluliselt tugevdatud, kaasav ja laiendatud programm soodustab liikuvust ja vahetusi.

3. MÄRKUSED EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHA KOHTA

Euroopa Parlamendis 28. märtsil 2019 vastu võetud esimese lugemise seisukohas soovitati teha komisjoni ettepanekusse järgmised muudatused:

– nimi: jätta alles nimi Erasmus+ (komisjoni pakutud Erasmuse asemel);

– eelarve: kolmekordistada eelarvet; muuta valdkondlikku jaotust (kutseharidus ja -õpe 21 %-lt 23 %-le; kooliharidus 15,2 %-lt 15,6 %-le; täiskasvanuharidus 4,8 %-lt 6 %-le; sport 1,8 %-lt 2 %-le); iga-aastased assigneeringud kinnitab Euroopa Parlament; lineaarne kuluprofiil kogu 7-aastase programmikestuse jooksul;

– eesmärgid: lisada uued erieesmärgid seoses rahvusvahelise koostöö, elukestva õppe ja Euroopa lisaväärtusega;

– juhtimine: võtta delegeeritud õigusaktidega vastu iga-aastased tööprogrammid; läbirääkimiste käigus rõhutas Euroopa Parlament oma nõudmist otsustada sellise juhtimislahenduse kasuks, millega parlament kaasataks programmi rakendamisega seotud poliitikavalikute tegemisse;

– programmi suurem kaasavuse mõõde: lisada eraldiseisev kaasamist käsitlev peatükk koos artiklitega, milles nõutakse, et komisjon töötaks välja kaasamismeetmete raamistiku ja riiklikud agentuurid koostaksid riiklikud kaasamisstrateegiad; lisada erieesmärgid ja näitajad;

– Euroopa lisaväärtus: kehtestada mitteammendav loetelu kriteeriumidest, mille alusel tõendatakse programmi meetmete ELi lisaväärtust;

– DiscoverEU: lubada ainult 18-aastaste asemel osaleda 18–20-aastastel noortel;

– Euroopa ülikoolidesse ja kutsehariduse tipptaseme keskustesse peaks olema kaasatud vähemalt üks liikmesriigis asutatud üksus;

– täiskasvanuhariduses õppijad: lisada 1. põhimeetme (õpiränne) alla individuaalne liikuvus;

– sport, 1. põhimeede (õpiränne): laiendada individuaalset õpirännet, et hõlmata organiseeritud keskkonnas sporti harrastavad noored ja sporditöötajate rahvusvaheline liikuvus;

– sünergia: kasutada kvaliteedimärgist, et võimaldada alternatiivset rahastamist ühtekuuluvuspoliitika fondidest;

– rahvusvaheline koostöö: jätta välja viited sellele, millised kolmandad riigid võivad programmis osaleda; lisada 2. põhimeetme (koostöö) alla viited suutlikkuse suurendamisele kõrghariduse valdkonnas kolmandates riikides; eritähelepanu arenguriikidele;

– näitajad: asendada lisa üksikasjalikuma näitajate loeteluga.

Euroopa Parlament võttis vastu ka esimese lugemise seisukohale lisatud poliitilise avalduse, milles ta jättis endale õiguse oma seisukoht uuesti läbi vaadata, et tagada programmi põhitegevuste ja kaasavuse mõõtme elluviimine juhul, kui eelarvet ei kolmekordistata. Avalduses rõhutati ka, et Euroopa Parlamendi toetus Euroopa ülikoolidele, kutsehariduse tipptaseme keskustele ja algatusele „DiscoverEU“ sõltub nende katseetappide hindamisest ja iga algatuse täiendavast määratlemisest.

Kolmepoolsetel läbirääkimistel saavutatud kokkuleppe osana nõustus komisjon järgmisega:

– programmi nimi Erasmus+, mitte Erasmus;

– programmi rahastamispakett 24,574 miljardit eurot jooksevhindades ja täiendav rahastamine 1,7 miljardit eurot 2018. aasta hindades, mis tuleneb nõukogu määruse (EL, Euratom) 2020/2093 (mitmeaastase finantsraamistiku määrus) artiklis 5 ja II lisas sätestatud programmispetsiifilisest kohandusest; veidi kohandatud valdkondlikud eelarveeraldised;

– uus lisa, milles kirjeldatakse üldjoontes programmi meetmeid ja mida saab muuta delegeeritud õigusaktiga;

– suurem kaasavuse mõõde;

– uus artikkel Euroopa lisaväärtuse kohta;

– täiskasvanuhariduses õppijate liikuvus 1. põhimeetme alla (õpiränne);

– spordi valdkonnas liikuvuse ulatuse suurendamine, et hõlmata ka rahvusvahelised meetmed;

– kvaliteedimärgise sõnaselge mainimine;

– täpsustused artiklis, milles osutatakse programmiga assotsieerumata kolmandate riikide organisatsioonide osalemisele;

– ulatuslikum ja ümber korraldatud näitajate loetelu.

Komisjon nõustus samuti esitama järgmise avalduse kutsehariduse tipptaseme keskuste platvormide soovitusliku eelarve kohta:

„Ilma et see piiraks seadusandjate ja eelarvepädevate institutsioonide volitusi, võtab komisjon kohustuse eraldada soovitusliku summana 400 miljonit eurot jooksevhindades, et toetada kutsehariduse tipptaseme keskuste platvorme kogu programmi kestel, tingimusel et programmi vahehindamine kinnitab, et meetmega saavutatakse häid tulemusi.“

Pärast nõukogus esimese lugemise seisukoha vastuvõtmist peaks Euroopa Parlament kolmepoolsetel läbirääkimistel saavutatud kokkuleppe ametlikult heaks kiitma.

4. MÄRKUSED NÕUKOGU SEISUKOHA KOHTA

Nõukogu seisukoht kajastab kolmepoolsetel läbirääkimistel saavutatud kokkulepet. Kõige olulisemad muudatused võrreldes komisjoni ettepanekuga on järgmised:

- programmi nimi Erasmus+, mitte Erasmus;
- programmi rahastamispakett 24,574 miljardit eurot jooksevhindades ja täiendav rahastamine 1,7 miljardit eurot 2018. aasta hindades, mis tuleneb nõukogu määruse (EL, Euratom) 2020/2093 (mitmeaastase finantsraamistiku määrus) artiklis 5 ja II lisas sätestatud programmispetsiifilisest kohandusest;
- eelarve jaotust on muudetud järgmiselt:
  - üldine rahastamispakett:
    - hariduse ja koolituse osakaalu on vähendatud 83,1 %-lt 83 %-le;
    - spordi osakaalu on suurendatud 1,8 %-lt 1,9 %-le;
    - riiklike agentuuride haldustasusid on suurendatud 3,2 %-lt 3,3 %-le;
  - hariduse ja koolituse eelarve jaotus:
    - täiskasvanuhariduses õppijate liikuvuse osakaalu on suurendatud 4,8 %-lt 5,8 %-le;
    - kutsehariduse ja -õppe osakaalu on suurendatud 21 %-lt 21,5 %-le;
    - „vähemalt“ 1,8 % Jean Monnet’ meetmetele;
    - „vähemalt“ 17 % horisontaalsetele tegevustele ja keskselt hallatavatele meetmetele, sealhulgas komisjoni avalduses nimetatud soovituslik 400 miljoni euro suurune summa kutsehariduse tipptaseme keskustele;
    - paindlikkusmäära on vähendatud 5,5 %-lt 4,1 %-le;
- 1. põhimeetme (õpiränne) alla on lisatud täiskasvanuhariduses õppijate liikuvus;
- suurem kaasavuse mõõde (eraldi peatükk kahe uue artikliga);
- programmi meetmeid üldjoontes kirjeldav uus lisa, millega säilitatakse programmi rakendamiseks vajalik paindlikkus ja mida saab muuta delegeeritud õigusaktiga;
- läbivaadatud ja ümber korraldatud näitajate loetelu;
- programmi kindel kestus, mis vastab mitmeaastase finantsraamistiku kestusele;
- lisatud on tagasiulatuva jõuga sätted;
- muudetud sätted, mis käsitlevad programmiga assotsieerunud ja assotsieerumata kolmandate riikide osalemise tingimusi.

Üldiselt on saavutatud kokkuleppes säilitatud komisjoni algse ettepaneku eesmärgid, sealhulgas on säilitatud ambitsioonitase ning võimaldatud programmi rakendamiseks vajalik paindlikkus.

5. JÄRELDUS

Komisjon nõustub nõukogu seisukohaga.

6. KOMISJONI AVALDUS

Komisjon on teinud ühe avalduse, mis on esitatud lisas.

LISA

Euroopa Komisjoni avaldus kutsehariduse tipptaseme keskuste platvormidele ettenähtava eraldise kohta

Ilma et see piiraks seadusandjate ja eelarvepädevate institutsioonide volitusi, võtab komisjon kohustuse eraldada soovitusliku summana 400 miljonit eurot jooksevhindades, et toetada kutsehariduse tipptaseme keskuste platvorme kogu programmi kestel, tingimusel et programmi vahehindamine kinnitab, et meetmega saavutatakse häid tulemusi.